

ERIKOISKIRJASTOJEN NEUVOSTON KOKOUS

Aika Keskiviikko 19.11.2003 klo 14.00 – 16.00
Paikka Eduskunnan kirjasto, Aurora-luentosali
Aurorankatu 6
Läsnä Ks. liite

1.

Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Hellevi Yrjölä avasi kokouksen. Eduskunnan kirjaston johtaja Tuula Laaksovirta toivotti erikoiskirjastojen neuvoston jäsenet tervetulleeksi. Hän mainitsi, että Eduskunnan kirjasto on oikeudellisen, valtiotieteellisen ja eduskuntaa koskevan tiedon erikoiskirjasto. Kokouksessa keskusteltiin keskuskirjastopäätöksestä. Vuodesta 1972 lähtien Suomessa on toiminut tieteellisiä keskuskirjastoja, joiden tehtävänä on ollut koordinoita ja tehostaa tieteellisten kirjastojen kirjallisuuden hankintaa. Viime vuosien aikana keskuskirjastopäätöksestä on kadonnut perusta, koska toimintaympäristö on muuttunut. Eduskunnan kirjasto on antanut opetusministeriölle lausunnon, jossa se puoltaa keskuskirjastopäätöksen kumoamista. Sovittiin, että lausunto toimitetaan kokouksen sihteerille, joka lähettää sen tiedoksi neuvoston jäsenille. (Liite)
Esillä olivat myös kirjaston tulevaisuustiimin toiminta, verkkopalveluhankkeet ja kehittämistehtävät sekä toimintaprosessien kartoitus, joista oli jaossa materiaalia. Tuula Laaksovirran puheenvuoron aikana käytiin myös kyselytuntia, jossa neuvoston jäsenillä oli mahdollisuus esittää kysymyksiä liittyen Eduskunnan kirjaston toimintaan.

2.

Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokouksen esityslista

3.

Puheenjohtajan ja sihteerin valinta

Päätettiin, että kokouksen puheenjohtajana toimii työvaliokunnan puheenjohtaja Hellevi Yrjölä ja sihteerinä työvaliokunnan koordinaattori-sihtööri Elisa Paavilainen.

4.

Ilmoitusasiat

Ei ilmoitusasioita.

5.

Nelli-tiedonhakuportaali: missä mennään

Ari Rouvari ja Henri Ryhänen esittelivät Nelli-portaalia. Nelli (National Electronic Library Interface) on kansallinen tiedonhakujärjestelmä, jolla haun voi kohdistaa samanaikaisesti useisiin eri tietokantoihin. Kyseessä on käyttöliittymä, joka kokoaa yhteen elektronisia tiedonlähteitä. Nelli sisältää SFX- ja Metalib-ohjelmistot. Metalib-ohjelmistolla tunnistetaan käyttäjät, tehdään tiedonhaut ja järjestetään personoidut palvelut. SFX on linkityspalvelu, jonka tietokantaan siirretään aineistojen bibliografiset tiedot. SFX-ohjelmistoon kuuluu myös Open URL, joka tekee mahdolliseksi dynaamiset, ajan tasalla olevat linkit. Nelli sisältää toisaalta keskitetyt palvelut, kuten palvelimen ylläpito, aineistojen luettelointi, etäyhteydet ja palvelujen kehittäminen, ja toisaalta paikalliset palvelut, kuten paikalliset aineistot, koulutus, autentikointi ja palvelujen räätälöinti. Yliopistot ottavat Nelli-portaalin käyttöön vuoden 2004 aikana. Erikoiskirjastot tulevat mukaan aikaisintaan vuonna 2005. FinELib on antanut seuraavat arviohinnat koko erikoiskirjastojen sektorille: Kertaluontoiset maksut 58 775 € ja vuotuiset käyttömaksut 9 350 €. Tällöin kustannukset käyttöönottovuonna ovat yht. 68 125 €. Kustannusten määrä/kirjasto riippuu luonnollisesti Nelli-konsortioon liittyvien kirjastojen määrästä. Koko Nelli-kustannusten määrästä erikoiskirjastojen osuus on n. 5 %, joka perustuu käyttäjämäärien ns. FT-lukuihin. (full time equivalent).

Vuoden 2004 aikana erikoiskirjastojen neuvoston työvaliokunta tulee seuraamaan Nelli-portaalin tilannetta ja tulee tarvittaessa perustamaan erillisen Nelli-työryhmän viemään hanketta eteenpäin.

6.

Erikoiskirjastojen neuvoston toiminta: katsaus kuluneeseen vuoteen

Elisa Paavilainen esitti lyhyen yhteenvedon työvaliokunnan toiminnasta 3.2.-19.11.2003. Kansallisarkistossa pidetyn perustavan kokouksen jälkeen työvaliokunnan toiminta on ollut tiivistä. ~~Kokouksessa~~ Käytiin läpi ilmoitusasiana luettelo erikoiskirjastojen neuvoston ja työvaliokunnan jäsenistä. Neuvostoon kuuluu tällä hetkellä 39 ja työvaliokuntaan 12 jäsentä. (Liite). Lisäksi käytiin läpi neuvoston ja työvaliokunnan toimintaperiaatteet. Periaatteet esiteltiin jo perustavassa kokouksessa Kansallisarkistossa 3.2.2003 ja vuoden varrella työvaliokunta on tarkentanut niitä. (Liite) Todettiin, että työvaliokunnan ensimmäiset jäsenet tulevat erovuoroiseksi keväällä 2004. Työvaliokunnan jäsenten toimikausi on 2-vuotinen ja jäsen voi olla mukana kaksi peräkkäistä kautta. Todettiin kuitenkin, että työvaliokunnan toiminnan peruseriaatteen on hyvä ottaa ajoittainen vaihtuminen, jolloin mukaan saadaan uusia aktiivisia jäseniä. Tässä yhteydessä tuli esille, että työvaliokunta haluaa kartoittaa erikoiskirjastojen jäsenten osallistumisen kirjasto- ja tietopalvelualan työryhmiin, koska työryhmiin osallistuminen kuvaa toimintamme vaikuttavuutta. Päätettiin, että neuvoston jäsenet lähettävät jäsenyystietonsa valtakunnallisissa ja kansainvälisissä työryhmissä Armi Länkelinille Säteilyturvakeskukseen. (Armi.Lankelin@stuk.fi).

7.

Erikoiskirjastojen strategialuonnoksen esittely

Hellevi Yrjölä esitteli työvaliokunnan näkemysten pohjalta luonnoksen erikoiskirjastojen verkon strategiasta, jonka pohjalta keskusteltiin. Strategian jäsenitys noudattaa balanced scorecard –periaatetta. Palautetta strategiasta voi lähettää Elisa Paavilaiselle (Elisa.Paavilainen@ymparisto.fi.) ja Hellevi Yrjölälle (Hellevi.Yrjola@stat.fi). Seuraavan kerran asiasta käydään keskustelua neuvoston kevätkokouksessa. Tähdennettiin, että strategia on nimenomaan verkoston toiminnan linjaus, joka ei voi ylittää kirjastojen ja tietopalvelujen omia, laitoskohtaisia strategioita. (Liite)

8.

Seuraava kokous

Päätettiin pitää **keskiviikkona 11.2.2004 klo 13.00 Urheilukirjastossa** (Matti Hintikka), os. Urheilumuseo, Olympiastadion.

9.

Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.15.

Puheenjohtaja Hellevi Yrjölä

Sihteeri Elisa Paavilainen

Pöytäkirjan liitteet:

- Eduskunnan kirjaston lausunto opetusministeriölle keskuskirjastopäätöksen kumoamisesta
- Erikoiskirjastojen neuvoston toiminta 3.2.-19.11.2003
- Erikoiskirjastojen neuvoston ja työvaliokunnan jäsenet
- Erikoiskirjastojen neuvoston ja työvaliokunnan toimintaperiaatteet
- Luonnos erikoiskirjastojen strategiasta

Kokouksen osallistujat:

Yrjölä, Hellevi	Tilastokeskus (pj)
Autio-Tuuli, Marjatta	Kaupunkisuunnitteluvirasto
Erkko, Kristiina	Valtion teknillinen tutkimuskeskus
Haapamäki, Sirpa	Tiehallinto
Hintikka, Matti	Suomen Urheilukirjasto
Ilomäki, Henni	Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
Isomäki, Irmeli	Valtion taidemuseo
Juntunen, Merja	Suomen Pankki
Kivelä, Irma	Kansaneläkelaitos
Klapuri, Maija	Helsingin hovioikeus
Kovanen, Timo	Kehitysyhteistyön palvelukeskus (31.12.2003 saakka UM:n kehityspoliittisen osaston kirjastossa)
Kristiansson-Seppälä, Anna-Liisa	Kotimaisten kielten tutkimuskeskus
Lauerma, Helka	Geologian tutkimuskeskus
Lilja, Johanna	Museovirasto
Länkelin, Armi	Säteilyturvakeskus
Majuri, Ansa	Valtiovarainministeriö
Määttä, Päivi	Suomen Pankki
Nuutila, Liisa	Helsingin kaupungin tietokeskus
Orrman, Elisa	Kansallisarkisto
Palosaari, Terttu	Kirkkohallitus
Parkkonen, Leena	Merentutkimuslaitos
Puttonen, Kaarina	Eduskunta
Puumalainen, Jaana	Ulkoasiainministeriö
Pärssinen-Tainio, Vuokko	Suomen Sukututkimusseura
Rantavaara, Kaarina	Saksalainen kirjasto
Sarpiola, Terttu	Kuluttajatutkimuskeskus
Suonpää, Sirpa	MTT (Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus)
Söderholm, Maria	Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskus (YTK)/(TKK)
Vainikka, Eila	Suomen Kuntaliitto
Paavilainen, Elisa	Suomen ympäristökeskus (siht.)